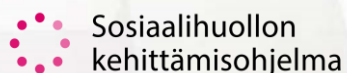


Oppia aikuissosiaalityön asiakassuunnitelmatyön kehittämisestä

Nuorilähtöinen asiakassuunnitelmien laatiminen
monialaisessa yhteistyössä -koulutus (osa 1/2)

Minna Kivipelto



Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Aikuissozialityön asiakassuunnitelmien pilotointi osana tulevaisuuden Sote-keskusohjelmaa (2020-2022)

- Pilotoinnin tavoitteena on, että hankealueet ottavat käyttöönsä sosiaalihuoltolain mukaiset työikäisten asiakasasiakirjat (asiakassuunnitelma ja suunnitelman arvio).
- Pilotoinnissa mukana kahdeksan aluetta ja yli 20 kuntaa.
- Asiakirjoja käytetään osana sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmää. Asiakirjojen käytöllä tuetaan myös suunnitelmallista ja monialaista sosiaalityötä.



Taustaa (1/2)

- **Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -kehittämishjelmalla on viisi päätavoitetta**
 1. Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen
 2. Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
 3. Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
 4. Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen
 5. Kustannusten nousun hillitseminen



Taustaa (2/2)

- Hallintolaki: ” *Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä.*”
- Asiakastietolaki: <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/-/uusi-asiakastietolaki-tulee-voimaan-1.11.2021>
- Erillislakeja mm.
 - Sosiaalihuoltolaki, laki toimeentulotuesta
 - Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta
- Tietojen siirtäminen eri viranomaiselle (Kela-kunta, mielenterveystyö)


Tietojärjestelmät

- Asiakasasiakirjoja käytetään tietojärjestelmien kautta. Tavoitteena parantaa yhdenmukaisuutta ja taata asiakkaan oikeusturvaa.
- Sosiaalihuollossa käytössä useita eri asiakastietojärjestelmiä.
- Tietojärjestelmätoimittajat eivät tee kovin paljon yhteistyötä, kaupallista toimintaa.
- Hyvinvointialueiden tietojärjestelmäpäätökset vasta meneillään.
- Valtakunnallisesti yhteisen sote-tietojärjestelmän hankaluus ja välttämättömyys.



Monialainen kirjaaminen

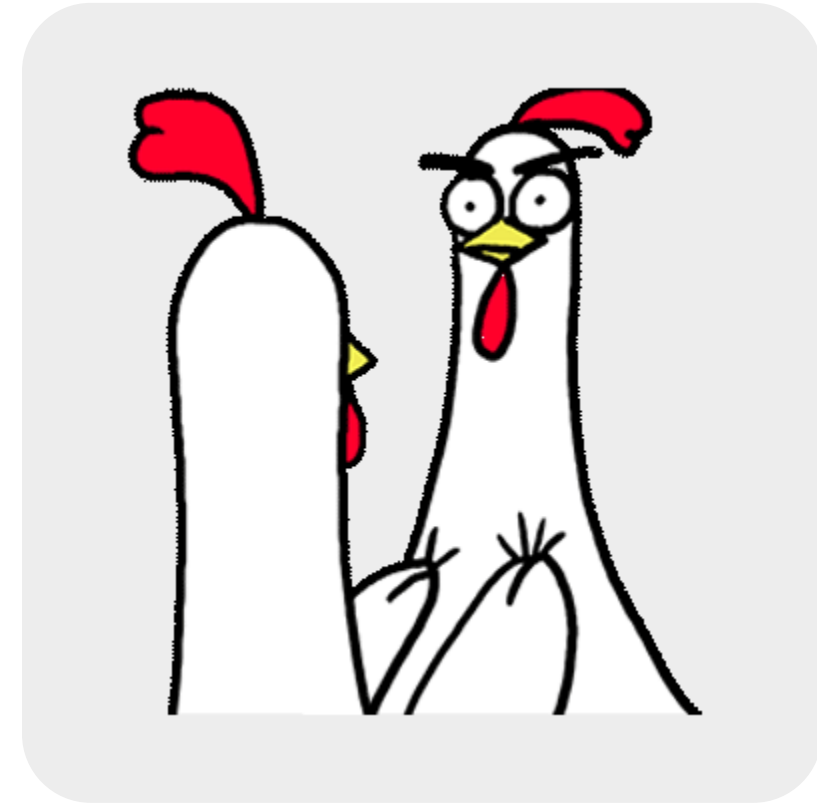


 Sosiaalihuollon
kehittämishjelma

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Monialainen kirjaaminen sosiaalityössä

"Verkostopalaverissa sosiaalihuollon asiakassuunnitelmalomake pohjaa käytetään jonkin verran, mutta se tallennetaan sosiaalihuollon järjestelmään kokonaisuudessaan, ja terveydenhuolto kirjaa mahdollisesti omaan järjestelmään jotain verkostopalaverista mitä on sovittu esim. terveydenhuollon vastuista."




Monialaista kirjaamista edistäviä tekijöitä

- Yhteiset käytännöt kirjaamiselle.
- Monialaisen kirjaamisen opas: <https://www.julkari.fi/handle/10024/141043>
- Eri viranomaiset kirjaavat omiin järjestelmiinsä. Mahdollista, että joku tekee kirjauksen ja jakaa sen muille, jotka voivat lisätä sen omaan tietojärjestelmäänsä.
- Sosiaalitoimi on ollut kokoavana elimenä, nostaa asioita listalle ja pitää huolta, ettei asiat unohdu.
- Yhteistyötahon tietämyksen lisääminen omasta työalueesta.
- Eri näkemykset: onko huono asia, jos eri ammattilaisilla on erilainen näkemys olennaisista kirjattavista asioista?

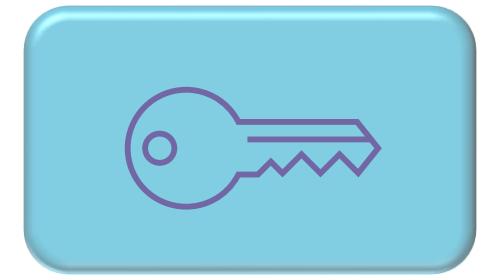
Vaikuttavuuden arviointi



 Sosiaalihuollon
kehittämisohjelma

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

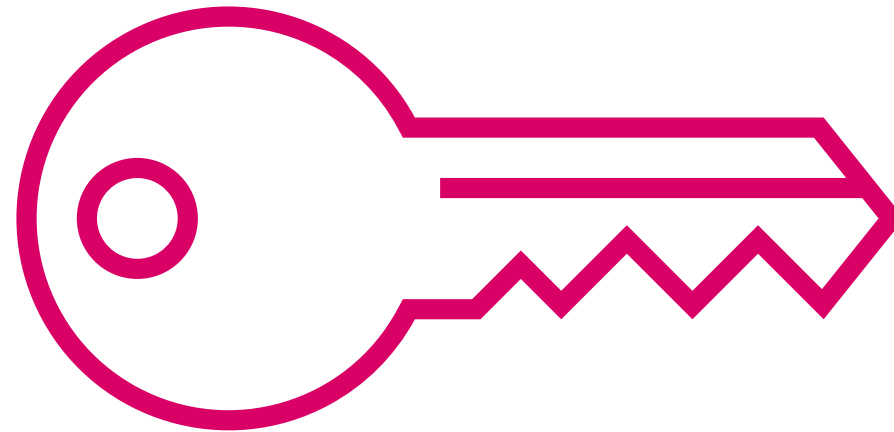
AVAIN-mittarin integrointi työikäisten asiakassuunnitelmaan (1/2)



- AVAIN-mittari pohjautuu tavoitelähtöisen sosiaalityön periaatteisiin.
- AVAIN-mittarilla tuotetun vaikuttavuustiedon avulla voidaan tarkastella sitä, kuinka hyvin tietty palvelu tai menetelmä auttaa asiakasta saavuttamaan tietyn tavoitteen tietyssä tilanteessa.
- Tiedon tuottaminen AVAIN-mittarin avulla hyödyttää siis sekä ammattilaista ja asiakasta muutosten seurannassa (ensiökäyttö) että laajemmin kuntapäittäjiä tiedolla ohjaamisessa ja johtamisessa, kun päätöksenteon tueksi saadaan määrämuotoista vaikuttavuustietoa (toisiökäyttö).

AVAIN-mittarin integrointi työikäisten asiakassuunnitelmaan (2/2)

- Mittarin tietosisältöjä ollaan integroimassa osaksi työikäisten palvelujen asiakassuunnitelmaa ja suunnitelman arviointia.
- Asiakirjoja pilotoidaan sosiaalihuollon kehittämisohjelmassa, *työikäisten asiakassuunnitelman pilotissa* vuosien 2020–2022 aikana.
- THL:n määräys päivitettyjen asiakirjojen käyttöönotosta kaikissa julkisissa organisaatioissa on tulossa voimaan vuonna 2024.
- AVAIN-opas valmistuu joulukuussa 2021.



Lopuksi: kirjaamista tukevia tekijöitä

- Lomakkeiden selkeys
- AVAIN-opas
- Kirjaamiskoulutus, muu koulutus
- Sisällöllinen tuki, nimetty vastuuhenkilö, sisäiset koulutukset
- Tietojärjestelmät, tekninen tuki
- Valtakunnalliset ohjeistukset ja koulutukset (THL, STM)
- Sote-yhteistyön toimivuus, yhdenmukaisuus
- Ajankäyttö: Työnantajat mahdollistavat/tukevat sen, että kaikilla on oikeasti aikaa saada perehdytys ja koulutus kirjaamiseen



Lähteet

- Minna Kivipelto & Niina Tanner (2022) AVAIN-mittari rakenteellisen sosiaalityön tiedon tuottajana. Teoksessa: Heidi Muurinen, Eeva Liukko, Tuomo Kokkonen ja Ville Santalahti: Vaikuttava rakenteellinen sosiaalityö tulevaisuudessa. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (Julkaisu valmistuu 2022)
- Juha Koivisto, Heidi Muurinen, Vesa Syrjä & Laura Parviainen (2021) Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelman hyötytavoitteiden toteutumisen kansallinen seuranta ja arviointi. Työpaperi 20/2021. Helsinki: THL.
- Niina Tanner & Minna Kivipelto (2021) Opas työikäisten asiakasasiakirjoihin integroidun AVAIN-mittarin käyttöön aikuissosiaalityössä. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (Julkaisu valmistuu 2021)
- THL (2021) Sosiaalihuollon kehittämisohjelma. Työikäisten asiakassuunnitelman pilotti. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sosiaalihuollon-kehittamisohjelma/tyoikaisten-asiakassuunnitelman-pilotti>



Minna Kivipelto

YTT, dos. Tutkimuspäällikkö

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

etunimi.sukunimi@thl.fi

Lue lisää

Sosiaalihuollon kehittämisohjelma:

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sosiaalihuollon-kehittamisohjelma>

Työikäisten asiakassuunnitelman pilotti:

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sosiaalihuollon-kehittamisohjelma/tyoikaisten-asiakassuunnitelman-pilotti>

